

Osobna iskaznica prestaje važiti prije isteka roka na koji je izdana i ako je: (a) osoba umrla, (b) osobi prestalo hrvatsko državljanstvo, (c) osoba odjavila prebivalište u RH, (d) osoba odjavljena po službenoj dužnosti iz zbirke podataka o prebivalištu i boravištu u RH. Nastupanjem tih činjenica izdavanje nove osobne iskaznice postaje pravno nemogućim (u slučaju pod (a) i (b)) ili za hrvatskoga državljanina prestaje obveza posjedovanja hrvatske osobne iskaznice (u slučaju pod (c) i (d)).

7. PRESTANAK VAŽENJA, OPOZIV I SUSPENZIJA CERTIFIKATA

Kako je prethodno rečeno, certifikati koje sadržava osobna iskaznica beziznimno se izdaju s rokom važenja. Taj se rok vremenski podudara s rokom važenja osobne iskaznice, a njegovim protekom certifikati prestaju važiti pa se osobna iskaznica više ne može rabiti za osiguranje elektroničke potvrde identiteta i za izradu naprednog elektroničkog potpisa. Istek roka važenja redoviti je način prestanka važenja certifikata. Certifikat može prestati važiti i prije isteka roka na koji je izdan ako je došlo do: (a) kvara, gubitka ili krađe osobne iskaznice, (b) ako se privatni ključ zloupotrebljava ili rabi neovlašteno, (c) ako su se promijenili podatci o osobnom imenu ili OIB-u te (d) ako je nastupila koja od prethodno navedenih činjenica zbog kojih osobna iskaznica prestaje važiti prije isteka roka na koji je izdana. U navedenim slučajevima u pravilu dolazi do **opoziva certifikata**. Pravna je posljedica opoziva trajni prestanak važenja certifikata pa se nakon toga certifikat više ne može obnoviti već se mora podnijeti zahtjev za izdavanje novoga certifikata, tj. zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice. Da bi se spriječilo nastupanje takve „teške“ i trajne pravne posljedice, u nekim se slučajevima certifikat može privremeno suspendirati. Tako, primjerice,

u slučaju gubitka ili sumnje na krađu osobne iskaznice ili na njezinu zlouporabu ili neovlaštenu uporabu, nositelj osobne iskaznice dužan je nadležnoj policijskoj upravi ili postaji prijaviti takav događaj te zatražiti **opoziv ili suspenziju certifikata**. U slučaju nestanka iskaznice ili sumnje na zlouporabu, takav se događaj može prijaviti izravno davatelju usluge certificiranja radi suspenzije certifikata. Suspenzija certifikata ima privremeni učinak, stoga, ako se otkloni razlog za suspenziju, certifikat ponovo može postati važećim. Primjerice, ako je prijavljen nestanak osobne iskaznice pa se ona naknadno pronađe, njezin se pronalazak mora prijaviti nadležnoj policijskoj upravi ili postaji. Ako se pronalazak prijavi u roku od osam dana od dana suspenzije, certifikati ponovo postaju važećima. Ako se, ipak, u naznačenom roku osobna iskaznica ne pronađe i ne prijavi njezin pronalazak, protekom tog roka certifikati postaju nevažećima, i to opozivom.

8. PRODULJENA VALJANOST OSOBNIH ISKAZNICA

Zaključno, treba napomenuti da je ZOI-em uređen prijelazni pravni režim za osobne iskaznice koje su izdane prema prijašnjem zakonu, i to tako da se produljuje njihova pravna valjanost i nakon što je ZOI stupio na snagu do isteka roka na koji su izdane. Dakle, osobne iskaznice izdane prije stupanja na snagu ZOI-a, s rokom važenja od pet ili deset godina, važe do isteka roka njihova važenja, a osobe kojima su izdane mogu ih, ako žele, zamijeniti osobnim iskaznicama koje se izdaju na temelju ovoga Zakona i prije isteka roka važenja. Osobne iskaznice izdane prije stupanja na snagu ovoga Zakona osobama starijim od 65 godina bez roka važenja ostaju važeće, a osobe kojima su izdane mogu ih, ako žele, zamijeniti osobnim iskaznicama koje se izdaju na temelju ovoga Zakona.

PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Siniša BABIĆ, mag. iur. spec.

Pravni položaj i odgovornost članova nadzornog odbora

UDK 347.72.036

Uprava društva vodi poslovanje društva, te je odgovorna za zakonitost i pravilnost rada trgovačkog društva. Iako ekonomska, a posebice vladina porezna politika, ne pridonosi posebno razvoju gospodarske aktivnosti, u nemalom broju slučajeva prezaduženost i nesposobnosti za plaćanje leži u neodgovornom poslovanju uprave društva i pasivnosti nadzornog odbora. Zbog toga autor u ovom članku na iscrpan način prikazuje koje su pretpostavke izbora i imenovanja članova nadzornog odbora, nadležnost nadzornog odbora te odgovornost članova nadzornog odbora za štetu koja nastane društvu i vjerovnicima.

1. UVOD

Svakog smo dana svjedoci pada gospodarske aktivnosti, sve veće prezaduženosti i nesposobnosti trgovač-

kih društava za plaćanje tekućih obveza, velikog broja trgovačkih društava nad kojima se otvaraju postupci predstečajne nagodbe ili stečaj, a u konačnici i položaja